І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь ...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 99. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 1-го ЧЕРВНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 1, 1966 No. 99. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок 31-го травня 1966

В АМЕРИЦІ

ХОЧУТЬ ПЛЯНУВАТИ КОСМІЧНУ ПРОГРАМУ на той час, коли вдасться астронавтам залетіти на Місяць і дослідити цю плянету, що заплянована ще в цій декаді, це значить перед 1970-им роком. В цій справі забрав слово голова Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації Джеймс Е. Вебб. Він сказав: виринає питання, що треба буде робити після того, як буде здійснений проєкт Аполло, це значить, коли астронавти здобудуть Місяць коштом $20 більйонів. Конґрес зменшив видатки на космічні справи, і не можна буде здійснити своєчасно програми Аполло, а треба б знати, як використовувати цю таку коштовну програму. Треба б над цією справою загальної дискусії, — заявив Вебб.

ДИРЕКТОР РЕКРУТАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ, генерал поручник Луїс Б. Герші твердить, що теперішня система покликування молоді до обов'язкової військової служби є краща від тієї пропозиції, яку зробив був недавно секретар оборони Роберт МекНамара, який проєктував, щоб вся американська молодь могла працювати для своєї країни, відбуваючи службу в збройних силах або в цивільних організаціях, таких як Корпус Миру чи Корпус Праці. На думку генерала Герші не можна ставити служби в Корпусі Миру на рівні зі службою у збройних силах країни.

ЗБРОЙНІ СИЛИ ЗДА 30-го КВІТНЯ Ц. Р. переступили число трьох мільйонів і становили 3,005,019 вояків. Це було найбільше число від 1955-го року. У зв'язку з війною у В'єтнамі заплянованo збільшити збройні сили цієї країни до липня 1967-го року до 3,093,000. В квітні ц. р. збройні сили ЗДА збільшилися на 35,854. Армія 30-го квітня мала 1,150,488 вояків; летунство — 862,726; фльота — 741,557 і морська піхота — 250,248.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗМІНИ СИСТЕМИ РЕКРУТАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ: проти теперішньої рекрутаційної системи протестують студенти академічних шкіл, професори цих шкіл, та деякі члени Конґресу, які натискають на голову Палатної Комісії Збройних Сил конґресмена Мендела Ріверса, щоб зарядив слідство в цій справі. Департамент Оборони має в цій справі незабаром переслати Президентові звіт, бо президент Джансон ще на весні 1964-го року домагався, щоб Пентаґон зайняв становище до теперішньої рекрутаційної системи, яка має 15 років.

ДЖЕВІТС ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ВІН КАНДИДУВАТИМЕ не на віце-президента ЗДА тільки на президента цієї країни, якщо взагалі рішиться старатися про крайове становище в цьогорічних виборах. Досі появлялися в пресі вістки про те, що нюйоркський сенатор республіканець Джекоб К. Джевітс старатиметься про номінацію на кандидата на віце-президента. І так нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер говорив, що республіканський список у виборах 1968-го року повинні очолити мишиґенський губернатор Джордж Ромні і сенатор Джевітс. Але сенатор Джевітс заявив на телевізії, що він міг би кандидувати тільки на пост президента, а не віце-президента.

ЧИСЛО НОВОЗГОЛОШЕНИХ БЕЗРОБІТНИХ ПРО ДОПОМОГУ в тижні, який закінчився 21-го травня, зменшилося до того стану, який був 13 років тому і становило 146,700. Статистичне бюро Департаменту Праці пояснило цей факт тим, що збільшилася активність в різних промислах.

У СВІТІ

ЗДА, БРИТАНІЯ Й ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ПОРУЧАТИМУТЬ на з'їзді міністрів закордонних, військових і фінансових справ Атлантійського Союзу (НАТО) 6 червня ц. р. у Брюсселі, щоб з Парижу перенести не тільки головну кватиру збройних сил НАТО, як цього домагається французький президент Шарль де Ґолль, але й політичну Раду НАТО, вказуючи на конечність перебування обох тих керівних установ НАТО в одному місті. Ним буде Брюссель. Деякі члени НАТО, як Канада, Італія і Греція, лякаються, щоб де Ґолль ще більше не озлобився проти НАТО і його членів.

ФРАНЦУЗЬКІ ВЕТЕРАНИ 1-ОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ СВЯТКУВАЛИ 50-річчя геройської оборони Вердену, французької фортеці, яку німці заатакували 21 лютого 1916 р. та невдачно облягали до серпня 1917 р. У битвах під Верденом згинуло 300.000 відомих французьких вояків і 130.000 невідомих. Оборонець Вердену, маршал Генрі Філіпп Петен, помер у віці 96 років у в'язничному шпиталі на острові Є у 1951 р., засуджений на смерть з заміною на досмертну в'язницю за капітуляцію Франції в часі другої світової війни і співпрацю з німцями. Де Ґолль, який прибув в минулі п'ятницю-суботу 27-28 травня, на ті святкування до Вердену, має тепер 75 років; як капітан — він попав під Верденом у німецький полон. Де Ґолль прославляв у своїй промові Петена, як героя Вердену.

6 ФРАНЦУЗЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ ДЖЕТІВ РОЗБИЛИСЬ над Еспанією, летючи у вишкільній місії з Бордо у Франції до Севіль в Еспанії. Всі пільоти врятувались, вискочивши з парашутами. Літаки втратили контакт з летовищем, летіли в хмарах і не мали пального.

ГРУПА ІНДОНЕЗІЙСЬКИХ СТАРШИН ВІДВІДАЛА несподівано столицю Маляйзії Куаля Люмпур. Ті відвідини були підготовані у великій тайні. Ще недавно Індонезія заповідала „знищення" Маляйзії та вела проти неї партизанську війну, висилаючи на терен Маляйзії групи терористів-партизанів. Ситуація змінилася з фактичним відсуненням від влади індонезійського президента Сукарна. У столиці Сіяму (Таї) Банґкоку вже розпочалися формальні переговори про замирення.

У МОСКВІ ЗАСІДАЮТЬ ВІД КІНЦЯ МИНУЛОГО ТИЖНЯ військові міністри сімох комуністичних держав, членів т. зв. Варшавського пакту. Є між ними й румунський міністер, ген. Валентін Салаян, однак — твердять газети — передбачений на липень ц. р. з'їзд голов цих держав у Букарешті не відбудеться з уваги на опозицію Румунії проти диктаторської позиції СССР у Варшавському пакті.

КОМУНІСТИЧНА МАДЯРЩИНА ПРОГОЛОСИЛА радикальні економічні реформи на базі збільшеної конкуренції між продуцентами тих самих товарів, зменшення впливу державної бюрократії на крайову економіку, пожвавлення торгівлі з Заходом та підвищення життьового рівня всього населення, зокрема робітників, що їх винагорода буде щорічно збільшувана по 3%. Приготування до тієї реформи триватиме два роки.

З Кейпу Кеннеді випущено космічний корабель „Сирвеєр"

Кейп Кеннеді, Флорида. — В понеділок 30-го травня з повним успіхом випущено космічний корабель „Сирвеєр", який має залетіти на Місяць в четвер 2-го червня та за допомогою різних інструментів досліджувати поверхню тієї плянети, на котру мають ще перед 1970-им роком залетіти американські астронавти. „Сирвеєр" має осісти на Місяці в четвер вранці так легко, щоб не пошкодити тих всіх інструментів, які везе з собою цей космічний корабель. „Сирвеєр" вистартував із Флориди згідно з пляном, і науковці сподіваються, що він сповнить те завдання, яке йому призначено. „Сирвеєр" має телевізійні камери, які мають фотографувати поверхню Місяця та ці фота негайно пересилати на Землю. Коли вдасться місія випущеного космічного корабля, то він допоможе вибрати те місце на Місяці, до якого мали б причалити в 1969-му році американські астронавти. „Сирвеєр" має осісти в районі Океану штормів на Місяці. Впродовж найближчих 18-ох місяців мають випустити ще 6 подібних космічних кораблів, як „Сирвеєр" Досі, в лютому цього року, СССР вдалося було випустити космічний корабель на Місяць, який звідтам передавав фота на Землю, з яких видко, що поверхня цієї плянети є шпарувата, а місцями є скелі. „Сирвеєр" має відбути дорогу до Місяця, яка виносить 231,483 милі Початковий лет „Сирвеєра" був згідний із пляном, тому можна сподіватися, що він також згідно з пляном залетить до Місяця.

УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ АМЕРИКИ І КАНАДИ З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ ВІДБУЛИ В ШИКАҐО ШОСТИЙ НАУКОВИЙ З'ЇЗД

Шикаґо. — Впродовж минулої суботи і неділі, 28 і 29-го травня, тут у приміщеннях готелю Пік Конґресс відбувся з великим успіхом Шостий Науковий З'їзд Українських Лікарів Америки і Канади з участю 170 наших лікарів з усіх обширів ЗДА і Канади. З'їзд почався в суботу, 28-го травня, коротким привітним словом голови місцевого Відділу Лікарського Товариства д-ра Василя Трухлого, а хор „Трембіта" під диригентурою проф. Трухлого відспівав „Ґавдеамус ігітур". Формально відкрив з'їзд голова Українського Лікарського Т-ва Північної Америки д-р Богдан Олесницький, з'ясовуючи коротко важливість та непроминальність наукової праці і її значення. (Повний текст вступного слова д-ра Б. Олесницького буде надрукований в одному із чергових чисел „Свободи"). У програмі З'їзду виголошено 24 наукові доповіді, очевидно з ділянки медицини чи споріднених наук. Між доповідачами, як і учасниками З'їзду були видатні не тільки старші, але й молодші українські лікарі-спеціялісти, між ними професори університетів та медичних шкіл із міжнародною славою. Головою пленуму З'їзду був д-р Володимир Врецьона, а на двох окремих наукових секціях головували д-р Богдан Гординський з Північної Дакоти та д-р Ярослав Воєвідка з Ню Йорку. Координатором З'їзду був д-р Богдан Филипчак з Пассейку. Окремо радила секція фармацевтів під проводом мґра Михайла Головатого. Відбулася також ділова конференція, під час якої заторкнено та обмірковано поодинокі важливіші не тільки професійні, але й загально - громадські справи. В неділю ввечері на закінчення З'їзду відбувся бенкет з участю понад 400 осіб, учасників З'їзду і їх родин та гостей. Тостмайстром бенкету був відомий вже також із своїх „старостинських" функцій д-р Юрій Городиловський, а з промовами виступали голова УЛТПА д-р Богдан Олесницький, основоположник Т-ва д-р Роман Осінчук, редактор „Лікарського Вісника" д-р Тома Лапічак, як також гість з Голливуду — відомий артист Джек Пеленс (Володимир Палагнюк), що з'ясовував заходи для випущення фільму „Мазепа". На З'їзд наспіли привітання від Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа Сліпого, Митрополита Української Католицької Церкви в ЗДА Амвросія Сенишина, Архиєпископа Української Православної Церкви в ЗДА Владики Мстислава, Єпископа Ярослава Ґабра та інших українських католицьких Владик, як також від багатьох центральних і місцевих українських установ. Від імені Українського Народного Союзу вітав З'їзд перший заступник головного предсідника інж. Степан Куропась. Після бенкету під час якого була і мистецька програма, відбувся ще баль. Під час З'їзду голова УЛТПА д-р Богдан Олесницький проголосив офіціяльно конкурс на стипендії із створеного при Лікарському Т-ві Стипендійного фонду ім. д-ра Маріяна Панчишина. У фонді є вже призначених на стипендії для студентів медичних наук шість тисяч долярів. Умови конкурсу будуть вкоротці проголошені в пресі.

Співак-баритон Осип Гошуляк виступатиме в канадійській опері

Торонто. — З місцевих мистецьких кіл інформують, що відомий український співак-баритон Осип Гошуляк співатиме в Канадійській опері в О'Кіф Центр у Торонті. Дирекція оперного театру заанґажувала за контрактом співака Осипа Гошуляка на весь поточний сезон. Українці Канади мали не раз нагоду милуватись приємним, шовкової барви голосом Осипа Гошуляка при нагоді його виступів у різних ансамблях Канадійського СБС, а також на українських сценах з нагоди більших і поважних концертів-імпрез. Співак Осип Гошуляк виконував партії сольоспіву в кантатах і музичних творах, що були ставлені під керівництвом бл. п. Л. Туркевича, а також в інших музичних імпрезах. Музична критика чужа і українська оцінювала високо спів О. Гошуляка. На сцені О'Кіф Центр О. Гошуляк виконуватиме партію ген. Банко з опери „Макбет" Дж. Верді.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАСУДЖУЄ САМОГУБСТВА РЕЛІГІЙНИХ ФАНАТИКІВ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ

Арлінґтон. — Президент Джансон, вшановуючи поляглих американських вояків на цвинтарі в Арлінґтоні, виголосив в Дні Поляглих 30 травня ц. р. промову, в якій заявив, що самогубства буддистів в Південному В'єтнамі, які спалюють себе в політичній боротьбі проти режиму прем'єра Нгуєна Као Кі, є „трагічними і непотрібними" та „затемнюють образ самопожертви тисячів, які дають своє життя в обороні батьківщини". На вступі своєї промови Президент навів призвища 9-ох американських старшин, які, як перші, згинули буля в Греції, підчас комуністичної блькади Берліну, в Кореї та в обороні острова Квімой біля Формози, — на доказ, що Америка боронила вже після останньої світової війни волю різних країн і народів та що жертви, які там впали, не були даремними. Після того Президент коротко змалював „іншу" війну, яка ведеться у В'єтнамі, пригадав американські миролюбні заходи, войовничу впертість ворога та постійне насичування південно-в'єтнамського терену вояками, зброєю і припасами з півночі, Північним В'єтнамом. Президент згадав і про останні тамошні події, коли творення південно - в'єтнамської держави проходить водночас із війною проти агресії з-зовні. У тому змаганні на два фронти виявляються пристрасті зроджені з відданости різним провінціям і релігіям. Не називаючи за іменем буддистських самогубств, як засобу політичного протесту, Президент засудив їх, як трагічні і зайві жертви.

Тим часом у Південному В'єтнамі продовжується тиха завзята кампанія буддистів проти режиму генерала Нгуєна Као Кі. В північному місті Гуе дві буддистські монахині, обидві у віці коло 50 років, обілляли себе ґазоліною перед тамошньою пагодою і згоріли, а в Сайґоні те саме зробили два мужчини. Останнім був 17-річний юнак. Всі ці самогубства проходять також під антиамериканськими гаслами: мовляв, як протест, що президент Джансон не відповів на заклик буддистів, щоб Америка відмовилась від дальшої підтримки Нгуєна Као Кі та як протест проти американців, які ніби винуваті у тому, що при обсадженні державним військом міста Данангу згинуло багато буддистів. Офіційний буддистський провід ніби не солідаризується з тими самогубствами, але деякі фанатичні й непримиримі монахи напевне підбадьорюють таких же фанатиків до самогубних актів. Масові протестаційні самогубства — спалювання себе живцем на публічних місцях — спричинилося до загострення атмосфери у боротьбі буддистів проти режиму президента Нґо Дінг Дієма у 1963 році. Лідером найбільш непримирних буддистів є Тіч Трі Кванґ в Гуе, який раз-ураз закликає до скинення режиму „зрадника" Нгуєна Као Кі. Зате інші буддистські лідери наче більш помірковані, але лякаються закиду зрадництва. З міста Гуе, яке стало центром антирежимового руху, евакуйовано всіх урядовців американського консуляту й будинок зачинено на колодку. Сталося це після того, як юрба буддистських фанатиків здемолювала й спалила американську публічну бібліотеку й культурний центр. Була вістка, що центральний уряд в Сайґоні задумує вислати до Гуе вірні собі частини війська, щоб обсадити тамошню радіостацію, з якої раз-ураз надається протирежимові заклики, але уряд мабуть не хотів доводити до нового проливу крови. Прем'єр Нгуєн Као Кі мав особисту зустріч із генералом Нгуєном Чангом Ті, одним із військових лідерів антирежимового руху, і здавалося, що та зустріч, переведена за американським посередництвом, доведе до замирення між двома таборами. Однак покищо цього не сталося. Воєнні операції сповільнені внаслідку зливних дощів.

На пластовій оселі в Іст Четгемі відбулося багатолюдне пластове Свято Юрія

Іст Четгем, Н.Й. — Тут на пластовій оселі „Вовча Тропа" відбулося впродовж минулих суботи, неділі й понеділка, 28-30 травня, традиційне пластове „Свято Весни", що його щорічно влаштовує молодь з нагоди свята свого патрона — св. Юрія. В цьогорічному Святі Юрія взяло участь точно 442 пластуни і пластунки із пластових станиць в Бостоні, Гартфорді, Джерзі Сиґі, Ню Гейвені, Нюарку, Ню Йорку, Ню Бронсвику, Елизабеті, Пассейку, Трентоні й Йонкерсі. Разом з гостями на святі було понад 500 осіб. Свято проходило під знаком Франківського року й життя та творчість Івана Франка були одним із предметів змагань у пластових вмілостях. Упродовж трьох днів пластунки і пластуни „мешкали" в шатрах у своїх окремих таборах та переводили свої традиційні теренові вправи, спортові змагання, ватри із мистецькими та розваговими виступами та різні врочистості, як переведення до уладів, іменування, відзначення, заприсяження і, вкінці, дефіляда. В неділю і в понеділок пластові заняття відбувалися після полевих Богослужень в католицькому і православному обрядах. Перші місця в загальній оцінці змагань здобули пластові юначки і юнаки зі станиці в Пассейку, а перше місце і чаші в спортових змаганнях здобули юначки з Нюарку і Пассейку. Святом проводили пластові курені „Лісові Чорти" і „Чорноморські Хвилі". Комендантом табору був пл. сен. Павло Дорожинський, функцію бунчужного виконував пл. сен. Петро Содоль, а писарювала ст. пластунка Зеня Смішкевич. Взяв участь у святі і крайовий пластовий провід із головою Крайової Пластової Старшини Юрієм Ференцевичем, заступником голови Ярославом Бойдуником та крайовими командантами пластунок і пластунів Ольгою Кузьмович і Я. Лучканем. „Різноманітна" погода напереміну з дощем, сонцем і холодом гармонізувала із різноманітністю пластового свята.

Провідника грузинських націоналістів знайдено мертвим у його домі

Ню Йорк. — Американський щоденник „Ню Йорк Таймс" з 26 травня ц.р. подав повідомлення „Ассошіейтед Пресс" із Мюнхену про таємничу смерть князя Ніколая Накашідзе такого змісту: „Князь Ніколай Накашідзе, один з провідників антисовєтських еміґрантів був знайдений мертвим у його домі в середу 25 травня ц.р. Покійний, 67-літній провідник грузинських націоналістів був генеральним секретарем Антибольшевицького Бльоку Народів, еміґраційного угрупування, складеного з представників національностей всього Совєтського Союзу. Його попередником на цьому пості був Степан Бандера, український націоналіст, вбитий в жовтні 1959 року совєтським аґентом".

Докладніших даних про причини й обставини смерти князя Ніколая Накашідзе покищо немає. З повідомлення „Ню Йорк Таймс"-у виходить, що він загинув таємничою смертю. Не відповідає правді інформація, що сл. п. Степан Бандера був генеральним секретарем АБН.

НТШ вшанувало Івана Франка цілоденною конференцією в Ню Йорку

Ню Йорк. — З нагоди 50-річчя від часу смерти Івана Франка Наукове Т-во ім. Шевченка у ЗДА вшанувало пам'ять Великого Каменяря в суботу 28-го травня у великій залі Українського Інституту Америки цілоденною Науковою Конференцією, при чому це була тільки перша сесія, бо друга, а може й третя, відбудеться осінню ц. року. Конференцію відкрив голова НТШ проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, давши у своєму вступному слові короткий нарис початків промислової революції на переломі 18 і 19 століть, страхітливих умовин праці робітників, включно жінками і нелітніми дітьми, та реакції з боку частини духовенства, соціялістичного руху й поступових елементів. На цьому тлі зродилась поява Івана Франка, народженця обширу Дрогобича, що став був Тексасом Австрії: Франко став трибуном покривдженої людини. Промовець пригадав тісний зв'язок Івана Франка з НТШ, в якому був директором Філологічної Секції і почесним членом. У передполудневій частині конференції виголосили доповіді: проф. д-р М. Стахів: „До суспільно - політичного світогляду і політичної діяльности Івана Франка", проф. д-р П. Ковалів: „Іван Франко й українська літературна мова", проф. д-р В. Лев: „Іван Франко і слов'янські літератури". Після полудня відбулись доповіді: проф. д-р С. А. Меннінг: „Іван Франко — письменник, журналіст і вчений" (англійською мовою), д-р О. Домбровський: „Біблійна символіка в ,Мойсею' Івана Франка", проф. д-р В. Безушко: „Іван Франко — літературний критик", д-р М. Вацик: „Поема „Мойсей" І. Франка", проф. мґр. В. Жила: „Франко — ономаст". Проф. д-р В. Стецюк подав зміст надісланих доповідей проф. В. Радзикевича „Біблійна притча в поетичній версії І. Франка" і проф. д-ра О. Горбача: „Вулично-тюремні арґотизми у Франковій прозі". Закрив сесію коротким словом ред. І. Кедрин - Рудницький. Проводили проф. Р. Роман Смаль - Стоцький і ред. І. Кедрин - Рудницький. У почесній президії сиділи проф. М. Тершаківець і проф. д-р М. Зайців. Всі доповіді, появляться окремим томом в Записках НТШ.

„Світла і тіні" УККА були предметом громадської наради в Дітройті

Дітройт, Міш. — Наша центральна громадсько - політична репрезентація — Український Конгресовий Комітет Америки та його праця, досягнення й недомагання були предметом окремої Ширшої Громадської Наради, що відбулася тут минулої суботи, 28-го травня, в залі Українсько - Американського Осередку при Карпентер вулиці з участю понад 100 найактивніших місцевих громадян. Нараду скликав Метрополітальний Відділ УККА з його головою п. М. Колодчином на чолі, який і відкрив та проводив нарадами. На початку нарад член Екзекутиви УККА ред. Ярослав Гайвас і член Політичної Ради УКК ред. А. Драган коротко доповідали про працю УККА, при чому ред. А. Драган зокрема наголошував досягнення УККА в його праці, а ред. Я. Гайвас звернув увагу на деякі з недомагань. Обидві доповіді себе взаємно доповняли, як і опісля доповняли себе численні запити учасників і відповіді доповідачів. З уваги на те, що запити і відповіді заторкували і висвітлювали найбільш актуальні проблеми УККА, „Свобода" в чергових числах надрукує їх загальний огляд. Молодий й енерґійний голова Метрополітального Відділу УККА в Дітройті та ініціятор і провідник цих нарад п. Колодчин в кінцевому слові висловив і основну ціль, яку ця нарада мала й досягнула: кожну, навіть суперечну і драстичну справу можна вияснити в культурній дебаті та прийти до конструктивних заключень. На закінчення нарад обрано двох делеґатів на найближчий Конґрес УККА восени цього року.

Сьомий Весняний Злет Юнацтва СУМА відбувся на сумівській оселі в Елленвілл

Елленвілл. — В суботу і неділю 28-го і 29-го травня ц.р. відбувся тут на Оселі СУМА Сьомий Весняний Злет Юнацтва Спілки Української Молоді Америки, проведений під гаслом слів І. Франка „Ум гостри, на сталюй волю". У здвигу взяло участь 14 осередків СУМА із східніх стейтів ЗДА, приблизно 600 юнаків і юначок та дружинників. Відкриття здвигу відбулося в суботу рано і довершив його комендант Здвигу Євген Курило. Заплановані на цей день змагання у спорті, в мистецькому слові і знанні не змогли вповні відбутися з огляду на зливний дощ. Програма Здвигу в неділю виповнена Святом Героїв, що його започатковано Службою Божою і Панахидою за Поляглих, які відправив Впр. о. Любомир Гузар. Після цього на площі перед пам'ятником Героям відбулася урочиста маніфестація, якою проводив Микола Грицковян. Після складення вінків від Осередків СУМА й ООЧСУ й однохвилинної мовчанки на пошану Поляглих святочну доповідь виголосив д-р Микола Чировський. Далі слідували: збірна рецитація ст. юначок із Нюарку під проводом сотн. Ю. Кононова, рецитація ст. юначки Орисі Паращак із Ню Йорку, виступ мандолінової оркестри СУМА із Бостону під проводом Олі Банадиги, як також виступи хору Осередку СУМА в Ню Йорку під дириг. д-ра Ігоря Соневицького. Закінчено маніфестацію співом „Не пора..." По полудні в неділю відбулися продовження і фінали спортових змагань, й увечері збірка усіх учасників і роздання нагород, медаль і чаш переможцям.

Інж. Методій Борецький — переобраний на голову Т-ва Інженерів у Філядельфії

Філядельфія. — В суботу, дня 21 травня ц. р. у Філядельфії відбулися 17-і Звичайні Загальні Збори Філядельфійського Відділу Товариства Українських Інженерів Америки. Зборами проводила президія на чолі з інж. З. Кохановським. Після Звітів уступаючої управи, яку очолював інж. Лев Яцкевич, Збори на пропозицію голови Контрольної Комісії інж. С. Филиповича з признанням уділили абсолюторію уступаючій управі та вибрали нову управу в такому складі: інж. Методій Борецький — голова (через аклямацію), інж. І. Даниленко, інж. Я. Щука, інж. О. Ганас, інж. В. Яримович, інж. М. Білас і інж. Л. Стадниченко — члени управи. До Контрольної Комісії увійшли — інж. Л. Яцкевич, інж. В. Шиприкевич і інж. М. Ковальчук. До Товариського Суду вибрано: інж. М. Заборський, інж. Л. Дяченко і д-р Л. Кушнір. Стипендійна Комісія: інж. Е. Филипович, проф. В. Винницький і інж. Р. Пеленський.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

НАТО і Варшавський пакт

В лютому 1948 року, коли спец від „самовизначування“ країн окупованих совєтськими військами, Валеріян Зорін, так майстерно перевів те „самовизначення“ у Чехо-Словаччині, що син Томи Масарика, міністер закордонних справ, загинув, буцімто покінчив самогубством, а незабаром після того на місце Едварда Бенеша президентом став вишколений у Москві Клемент Готвальд, Америка зрозуміла, що її раптове тотальне роззброєння було величезною помилкою. У Вашингтоні і Лондоні усвідомили, якою грубо помилковою була віра в льояльність совєтського союзника. І тому Захід приспішеним темпом почав озброюватись, і вже 4 квітня 1949 року ЗДА, Канада і 10 західньоевропейських країн створили Північно-Атлантійський Союз (НАТО), до якого згодом приступили Греція і Туреччина, а в 1954 р. допущена була також Західня Німеччина, як рівноправний партнер.

Москва добачила в НАТО не тільки рішучу заставу проти свого дальшого імперіялістичного походу в сторону Атлантику, але й офензивну загрозу: відомо, що москалі мають патологічний страх перед німцями. І тому 14 травня 1955 р. вона продиктувала своїм сателітам Альбанії (тоді ще слухняній), Польщі, Болгарії, Східній Німеччині, Мадярщині, Румунії і Чехо-Словаччині так званий Варшавський пакт, в якому збройні сили названих країн інтегровано і підпорядковано головній кватирі в Москві й московському головному командантові. Схема Варшавського пакту пішла далі, аніж схема НАТО, бо в цьому останньому визнається двоякий характер збройних сил країн-членів — під національним командуванням і приділених до НАТО, під головним командуванням американського генерала.

Але останнім часом появилися розколини в обох тих військових бльоках. Французький президент Шарль де Ґолль, який спершу говорив про потребу реорганізації системи НАТО, а насправді виступав проти американського головного команданта і проти вирішування Америкою справи користування атомовою зброєю, не обговоривши можливостей реформ у НАТО, проголосив відкликання французьких збройних сил тієї організації. Тож Захід — демократичний, не відмовляючи Франції права вирішувати свою долю, негайно взявся за пристосування НАТО, тепер уже з 14-ох членів, до нової ситуації. Куди гірша справа з Варшавським пактом. Там Румунія грає ролю Франції. Румунський партійний шеф Ніколає Чаушеску публічно виступив взагалі проти „військових бльоків“, і — за пресовими твердженнями — домагається перенесення головної кватири Варшавського пакту з Москви до одної з сателітних країн, відкликання совєтських військ з Польщі, Східньої Німеччини та Мадярщини і призначування на головного команданта щораз іншого генерала — за ротаційною системою.

НАТО постало в реакції на совєтський аґресивний імперіялізм. Якщо Москва погодилася б на об'єднання Німеччини на базі плебісциту та вільних виборів, якщо вона відкликала б свої війська з середньої Европи, розв'язала Варшавський пакт і дала інші докази відмови від ґресивних замірів, то не було б потреби зберігати НАТО в його нинішній формі. Але покищо це цілий ряд „якщо“, які не є в сфері актуальних реальних можливостей.

Середній Схід у ролі Балкан

Від часу Берлінського Конґресу в 1878 році, на якому збережено ще владу Туреччини на Балканах, але сильно її обмежено і насправді започатковано процес усамостійнення уярмлених турками балканських народів, аж до сараєвської трагедії і вибуху першої світової війни сама назва „Балкани“ була синонімом безперервного заколоту й джерела міжнародних конфліктів. Після першої світової війни Туреччина розпалась на цілий ряд окремих самостійних держав Близького, за новою термінологією Середнього Сходу. Разом з процесом деколонізації Африки ці середньо-східні країни — Ірак, Сирія, Ливан, Ємен, Кувайт, Савді Арабія, разом з африканськими країнами Єгиптом, Лібією, Тунісією, Альжиром і Марокко — становлять великий арабський колектив.

У ході революції, в 1952 році до влади в Єгипті прийшов невідомий до того часу старшина-змовник Гамаль Абдель Нассер, який незабаром став диктатором з амбіціями правити всім арабським світом. Для цієї цілі він хотів використати засновану ще в 1944 р. Арабську Лігу, що пропаґувала панарабський рух — під проводом Єгипту. Нассер спонукав Сирію і Йорданію злучитися з Єгиптом під назвою Об'єднана Арабська Республіка, але той зліпок тривав дуже коротко. Нассер орудує протиізраїльським гаслом, але його замало, щоб зцементувати арабський світ.

Нині стан такий, що цей арабський світ ділиться — за словами Нассера — на „революційних проґресистів“ і „реакційних поплентачів імперіялізму“. Під час своєї недавньої візити в Каїро совєтський прем'єр Алексєй Косиґін заходжувався головно змонтувати бльок Єгипту, Сирії і Альжиру. Ємен автоматично належить до „проґресистів“, поки Єгипет тримає там 70.000 війська, на яке спирається слухняний Нассерові режим. Але не хочуть підпорядкуватись йому та його „соціялістичній“ політиці й орієнтації на Москву монархістичні Савді Арабія і Йорданія, прозахідній Ливан, ані тим паче північноафриканські держави Лібія, Тунісія і Марокко. Савдіарабський король Фейсал старається змонтувати бльок мусульманських держав — Савді Арабії, Йорданії, Пакістану, Ірану й навіть Туреччини, як також Тунісії, Лібії і Марокка — проти імперіялістичних затій єгипетського Нассера. Нассер закидає своїм арабським противникам „реакційність“, а Фейсал Нассерові — антимусульманське безбожництво.

Як колись Балкани, так тепер Середній Схід і арабський світ є тереном для розгри великодержав. Совєтський Союз намагається використати амбіції Нассера для своїх цілей: здобути першу совєтську морську базу над Середземним морем і допомогти заволодіти цілим арабським півостровом, щоб почерез Суезький канал або Ємен дістатися над Перську затоку — мрію ще Романових. Протиставиться цьому британсько-американська дипломатія. Але Британія з своїм соціялістичним урядом та фінансовими труднощами схильна залишити Арабський півострів. І ось, невеличка, дуже промовиста замітка на сторінці „Вашинґтонські шепоти“ в „Юс Нюз енд Ворлд Ріпорт“ з 30 травня ц. р.: „Американці будуть, мабуть, примушені вислати війська на Середній Схід, якщо британці виконають свою ухвалу зліквідувати британську базу в Адені. В противному випадку Єгипет Нассера старатиметься запанувати з російською допомогою над тим обширом світу“.

Ось де грізне джерело нових великих конфліктів і можливих ударів.

М. Мельник

ЗА ЄДНІСТЬ І БОРОТЬБУ

Надто багато наших старших віком людей і в краю і за кордоном у більшій чи меншій мірі духово змучені і знеохочені. В основному спричинились до цього сталінський терор, ідейна непевність, страх перед потугою режиму в СССР, страх перед атомовою бомбою, ну й перевтома внаслідок довгої міжпартійної боротьби, зокрема на еміґрації.

Отож, навіть деякі українські патріоти чекають на те, що або росіяни порозумнішають і дадуть нам державу, або вибухне революція в Росії, і ми з того дешевим коштом скористаємо, або, врешті, Китай піде війною на Росію, і тоді вже напевно буде Україна.

Тим часом історія вчить нас, що такі „благодаті“ ніколи не спадають на народи, які самі не здібні чи неохочі боротися за свої права. Про ці речі варто нам подумати зокрема тепер, коли, на думку багатьох людей, Совєтський Союз поволі входить у найбільш критичну фазу свого існування.

Один із згаданих угорі арґументів, який нас, може, найбільше непокоїть, це — безперервне „побренькування“ ракетною зброєю: совєтські маршали і вожді залюбки це роблять, щоб настрашити не тільки західні демократії чи Китай, але й поневолені в СССР народи.

Припустімо на хвилинку, що совєтський режим дійсно є таким могутнім, яким він себе представляє. Алеж чи всі народи лякались сильних колоніяльних потуг?

Пригадаймо ситуацію Ірляндії, до якої наша ситуація найбільш подібна. Коли почалася там революція, Ірляндія мала 4.7 мільйона населення, а Англія — 34 мільйони. При тому Англія була тоді найбільшою в світі потугою, а Ірляндія — найбіднішою в Европі країною.

Війна Совєтського Союзу з Фінляндією була змаганням між 3.5-мільйоновим Давидом і 190-мільйоновим Голіятом.

Під час боротьби за незалежність Ізраїлю 720 тисяч жидів протиставились 32 мільйонами арабів.

Альжирія із 9 мільйонами населення перемогла у війні з Францією, що мала тоді 43 мільйони.

І врешті Боплян у своєму „Описі України“ твердить: „Під прикриттям табору сотня козаків може відбиватися від тисячі поляків і ще більшої кількости татар“. А також: „Ця героїчна оборона, коли за одну ніч знищено 13 з половиною тисяч яничарів, у той час як козаки втратили 50 чоловіка, для багатьох здавалася просто неймовірною“.

Це правда, що українців є в два рази менше, як росіян. Це правда, що багато наших людей зламані сталінським терором. Правда також, що в минулому ми не мали щастя або не були підготовлені, або політичні обставини були для нас несприятливі. Але в подібній ситуації було багато інших націй, і вони все таки добилися свого. І тому годі нам себе виправдувати чи прикривати нашу непевність арґументами про нерозважність боротьби з огляду на велику перевагу Росії, з огляду на небезпеку атомової зброї чи тому, що все одно еволюція чи революція в Совєтському Союзі або російсько - китайський конфлікт проблему нашу розв'яже.

Надто багато людей і тут і на Україні думає, що найкраща політика для нас — сидіти тихенько. Наказують нам говорити по-російськи — то говорім. Наказують славити росіян за все, що вони для нас зробили — славім. Наказують лаяти наших предків і все, що нам дороге — лаймо. Наказують присягати на вічну злуку з нашим „добродієм“ із півночі — присягаймо. Аби глибоко в душі ми були щирими патріотами. Та так глибоко, щоб навіть жінка чи діти того не завважили. А як уже прийде слушний час, тоді... тоді станеться те, що так багато разів ставалось у минулому: тоді буде запізно...

Та коли навіть і більшість українців погодиться, що дешевим коштом Україна вільною не буде, і коли навіть зродиться те духове піднесення, що не раз зроджувалось на Україні в близькому чи далекому минулому, тоді знову на думку приходить загроза ще небезпечніша, як усі інші — загроза внутрішньої незгоди і боротьби. Над цією справою ми працюємо і дискутуємо вже двадцять років, але здобутки наші все ще мінімальні. І тому треба високо цінити те, що ми здобули, і продовжувати дискусію на цю тему з надією, що можна буде здобути ще більше.

Дискусія не повинна обмежуватись банальним закликом до єдности чи до безконечного тупцювання довкруги старих концепцій. Життя йде вперед, змінюються обставини, ідеї, люди, і це треба завжди брати під увагу.

Здається, найкращі можливості на успіх в цьому напрямі — не широкозакроєні концепції, а аналіза фактів і здобутки в рямцях існуючих — а не уявних! — можливостей.

Пригадаймо повоєнні часи. Не зважаючи на завзяту міжпартійну боротьбу, ввесь час провадилися розмови і в справі об'єднання націоналістичного руху і в справі участи всіх політичних груп в УНРаді. Націоналістичний рух, замість з'єднатись, ще раз розколовся, а в УНРаді ще й досі не заступлена велика частина наших людей. Причин для цього багато. Однією з найважливіших є те, що еміґрація не сприяє об'єднанню. Та основна причина, мабуть, деінде: ми завважили, що в дійсності розходження між деякими нашими групами такі основні, що надія на більшого маштабу згоду — зайва.

Нам здається, що деякі наші групи боролись не тільки за незалежність України, але й за конкретну форму політичного устрою, тобто за владу. Концепції про те, як та влада на Україні має виглядати, були такі фундаментально - відмінні, що ледве чи можна було серйозно сподіватись на ширше об'єднання. І тому боротьба ішла не за те, щоб здобути підтримку серед ширшої громади для свого способу праці і боротьби, а за те, щоб по можливості все, що можна, „захопити у свої руки“ і здобути абсолютно вирішальне становище серед української громади.

Нині, славити Бога, найгірше вже за нами. Тут і там ми зуміли знайти спільну мову. Такі інституції як УККА стали одним з наших найбільших здобутків і, не зважаючи на їхні недоліки, треба надіятись, що ми не дозволимо, щоб вони провалились. Деякі політичні акції знайшли таку сильну підтримку серед усього гро-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Б. Кравців

ВАЖЛИВИЙ І ПОТРІБНИЙ ПОЧИН

(З приводу появи „Каталогу видань Української Академії Наук 1918-1930“)

Товариство Українських Бібліотекарів Америки здійснило великої ваги справу: видання джерельних матеріялів до історії української науки двадцятих років цього сторіччя, що ними є опубліковані в Києві в 1930 і 1931 році систематичні каталоги видань Всеукраїнської Академії Наук за 1918-1929 роки і за 1930 рік. Безпощадно нищені московським комуністичним режимом на самій Україні і неувагою й часом поза її межами, ці каталоги давно вже стали бібліографічною рідкістю і врятувалися тільки нечисленні їх примірники по великих бібліотеках Заходу.

Появилися ці каталоги з початком 1966 року, надруковані фототипічним способом у вигляді окремої 370-сторінкової книжки заходами названого Товариства Українських Бібліотекарів Америки п. н. „Каталог видань Української Академії Наук 1918-1930“. Опрацював їх Дмитро М. Штогрин, як перший том Слов'янських Біб-Бібліографічних матеріялів.

Вага і значення перевиданих тепер списків усіх видань Всеукраїнської Академії Наук, опублікованих в період, коли ця Академія ще не була совєтизованою „Академією Наук УССР“, але українською науковою установою, величезні. Цими каталогами охоплена і документально зафіксована вся наукова діяльність УВАН в різних ділянках гуманістичних, суспільних і природничо - технічних наук, усі надбання і здобутки за недовгий порівняно проміжок часу — всього 13 років існування Академії. Який великий був цей доробок, переконливо доводять охоплені каталогами видань позиції. За 1918-1929 рр. було 888 видань різного змісту, в тому числі й великих збірників та окремих томів серійних видань, і в самому тільки 1930 році таких же окремих публікацій було 170 — разом 1 058 видань. Рідко котра наукова установа може похвалитися таким доробком, як створена у важкі часи революції і ворожих окупацій Академія Наук українського народу.

З другого боку, виданий тепер книжковим виданням каталог видань ВУАН за 1918-1930 роки унаглядиює трагічну картину того знищення і руїни, що їх зазнала українська наука збоку московського комуністичного режиму на Україні. З допомогою фізичного терору, арештів, репресій, заслань і розстрілів знищено сотки українських науковців. Створені ними при Всеукраїнській Академії Наук наукові установи і товариства в Києві і по інших містах України зліквідовано, і з них не залишилося й сліду: з наукової документації, з реєстрів і бібліографій повикреслювано і їх назви, і прізвища їхніх діячів, і назви публікованих ними праць та розвідок. Самі ж їхні праці — всі оті з фірмою ВУАН чи УАН були — або спалені чи перероблені на папір, або повилучувані із бібліотек, а в найкращому випадку позамикані по різних спецфондах. Про те, що були такі праці чи видання, можна довідатися тільки з опублікованого тепер Каталогу: ними не дозволяють користуватися в книгосховищах Української ССР навіть науковим дослідникам, спеціялістам тієї чи іншої ділянки.

Додані до Каталогу покажчики видань за установами, збірників і серійних та періодичних видань, авторів, редакторів та перекладачів праць українською й іншими мовами, як також покажчики видань за змістом видатно доповнюють перевиданий тепер Товариством Українських Бібліотекарів каталог. Вони допоможуть усім, хто користуватиметься каталогом, знаходити скоро й певно таку чи іншу працю, того чи іншого автора, таку чи іншу тему.

Особливе значення матиме Каталог видань ВУАН для закріплення становища української науки в чужоземному науковому світі. Відтепер ніхто з американських чи й інших західніх дослідників не могтиме твердити, що української науки нема й не було, чи вірити на слово большевицькій пропаґанді, що українська наука почалася тільки після того, як переорганізовано Всеукраїнську Академію Наук у совєтську за формою і змістом Академію Наук фіктивної Української ССР.

Товариству Українських Бібліотекарів і видавцеві книжки Дмитрові Штогринові будуть вдячні усі, в чиї руки попаде ця важлива і цінна книжка, хто шукатиме в ній даних і фактів про великий і світлий період в історії української науки, що ним була широка і всестороння діяльність Всеукраїнської Академії Наук у Києві.

Леся Лисак

ВЕСНЯНИЙ ЕТЮД

І ті, що пишуть до газет, і ті, що нікуди не пишуть, тільки занотовують у душі свої спостереження, думають те саме: це почуття треба висловити. Це ніби такі звичайні речі, але про них хочеться сказати. Тільки думки якось не прибирають скристалізованої форми...

У міжчасі — листки на кленах на вулиці вже зовсім розкрилися, і клени виглядають тепер як велетенські, прозоро - зелені парасолі. Всі інші дерева зробили те саме — і здається, що непереможна зеленість Весни заливає все довкола.

Коли виїхати за місто, квітучі яблуні здалека кличуть вас масою білорожевого квіття. Вони хочуть, щоб до них підійшли зовсім близько й гладили їхнє пахуче віття. І вам напевно хотілось би це вчинити, — та власники квітучих яблунь підозріло дивляться на інтрузів, що прийшли нюхати їхнє квіття.

Щойно одного дня всі ці почуття, що снувалися зеленістю дерев на вулицях та рожевістю яблуневого цвіту, прибирають нової форми. Ваші думки про Весну перетворилися в китичку фіолетового бузка, що її руки мами поставили на столі. Тепер ви вже зовсім певно знаєте: те, що не давало вам спокою — це був весняний настрій. Про це виразно сказав, підсміхаючись, бузок на столі.

Бузок взагалі дуже веселий. Те, що він лілового чи фіолетового кольору — а вони вважаються кольорами мелянхолійности — нічого не шкодить. Бузок завжди був радісний — чи він білий, чи інший. Коли б його запитали — а він захотів відповісти — він напевно сказав би, що про ніякий смуток і чути не хоче, тому й цвіте тоді, коли все кругом радіє сонцем і життям. Коли і дерева, і трави, і квіти буяють життєрадістю.

Колись, „за добрих, давніх часів“, бузок любив рости по міських парках, біля лавочок, на яких зустрічалися молоді люди. Він радо підслухував, коли вони говорили пошепки про дуже важливі речі, які здебільша говориться навесні. В людській мові це звалось „коханням“ — і коли бузок чув це слово — пах ще міцніше. Він розумів закоханих, і не гнівався, коли молодий чоловік зривав з нього галузку і дарував її дівчині. Правда, зірвана галузка примикала по хвилині очі своїх квітів — казали, що це тому, що бузок любить вологість — але, здається, це було тому, що бузок дуже дискретний... Коли в нього примкнені очі, він не запримічував поцілунка... Квіття бозу оживало знову, коли дівчина ставила його в склянку з водою — і дивилася на нього довго розмріяними очима. І тоді бузок розповідав пошепки про весну і про кохання...

Згодом, коли галузка бозу в'янула, дівчина клала її до альбому — на спомин. Там лежала вона довгі-довгі роки... І коли дівчину починали звати „панею в середньому віці“ — вона інколи брала в долоні пожовклу галузку — і якось дивно в неї вдивлялася... Здається, вона бачила тоді ту лавку в парку, під кущем квітучого бузка — здається, чула якісь давно призабуті слова — і тоді її очі ставали вологими...

В „давні, добрі часи“ найбільше захоплювалися бузком гімназисти, яких звали тоді „студентами“ і які любили дарувати квіти своїм „симпатіям“. Зайво додавати, що колишня „симпатія“ в перекладі на „сучасну мову“ означає „ґерл френд“ або „світгарт“. Шкода тільки, що тепер „ґерл френдам“ дарується куди менше квітів, як колись, в сентиментальній епосі. Але, вертаючись до бузка і гімназистів: ці останні, мабуть, тому так захоплювалися бузком, що його було куди легше придбати як, скажімо, букет рож... Легше в цьому випадку означає — більш економічно...

Бо, скажімо, букет бозу, нарваний у саду професора греки чи латини, зовсім не втрачав своїх романтичних прикмет, навпаки — він ніби повивався ще й авреолею відваги... Ті, що рвали бузок у садах своїх професорів, добре про це пам'ятають.

А втім, були різні букети бузка. Були такі, що їх ставили в череп'яних горщиках невідомі руки перед „фіґурою“ Божої Матері на роздоріжжі. Були кладені зморщеними руками „старших сестриць“ на престолах сільських церков. Були принесені руками малих школяриків своїй учительці. Були сумні китички бузка серед трав, там, де сплять ті, що вже до живих не промовляють...

І були китиці бузка в кімнатах людей, які раділи, що Весна вже ходить світом, розсилаючи пахучі усмішки всім, хто на неї чекав. Людей, що раділи красою, а бузок мав її в собі так багато. Бо якось так тоді думалося, що кущі фіолетового і білого бузка — це теж поезія, хоч і неписана.

Бузок, що його поставили на столі руки мами — сміється по давньому. Сміється так, ніби все навколо нього соняшне і погідне. Він завжди був великим оптимістом. Сумніваєтеся? Прошу — ось доказ: бузок, що стоїть на столі, виріс майже з нічого — з мізерного, присохлого кущика, в якому, здавалось, не було ніякого життя. Важко було зразу повірити, щоб з нього щось путнє виросло. А тим часом — він зазеленів і — зацвів. Цим він, мабуть, хотів сказати, що без нього — не було б Весни. І що він людям таки потрібний. Хоч би тому, щоб китиця пахучого бузка відсвіжила ваші втомлені містом думки. Щоб побачити в мініятюрі Красу, що її кожного року розмальовує Весна...

МОВКНУТЬ СПІВИ...

Мовкнуть співи солов'я,
Одцвітають весни.
Мре краса. Чи ж вірю я
У життя воскресне?

Вся пляиета, як була —
На миру без миру.
Терези добра і зла
Перебрали міру.

Затяжні ведуть бої
Скрізь ворожі сили.
Гине світ. Пісні мої
Світу не змінили.

ОЛ. ВЕРЕТЕНЧЕНКО

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(2)

Це місце своєї автобіографії Франко доповнив ще 22 роки пізніше, пишучи в львівському журналі „Неділя“ (1912, ч. 9) з приводу перекладу на російську мову своїх двох оповідань та передмови О. Войташевського, який, як писав І. Франко, пробував „дати російській публіці короткий та популярно написаний нарис мойого життя та характеристику моєї літературної діяльности“. (VI, ст. 331). 1)

Франко переклав цю передмову і додав до окремих тверджень російського автора свої завваги, які є цінними даними до оцінки творчости автора „Мойсея“.

О. Войташевський писав про Франкового батька, що це був „простий селянин, визначався одвертим характером, глибокопоетичною душею і гостинністю, та що тішився загальною симпатією своїх односельчан. Ті благородні прикмети Яця Франка унаслідив від нього також його син. Розуміючи значення науки в житті, Яць Франко не пожалував своїх убогих засобів і постарався дати синові якнайкращу освіту“.

І. Франко додав до цього уступу таку завваґу, чи, як він написав, таке „запитання“:

„Відки автор міг знати, що в мого вітця була глибокопоетична душа? Розуміється, в його життю було не без того, що можна назвати поетичними моментами, але до цього ще далеко до поетичної вдачі. Я затямив свого вітця дуже мало, бо він умер, коли я мав ледве 8 літ. Що він тішився загальною симпатією між селянами не тільки свого, але також деяких сусідніх сіл, особливо Ясениці Сільної, відки мав другу жінку, мою матір, з роду Кульчицьку, і Унятич, це завдячував головно тому, що був як на ті часи дуже добрим ковалем“. (Там же, 332).

Батькова кузня була для „малого Мирона“ першою життьовою школою, яка розвивала його почуття і розворушувала дитячу фантазію. В оповіданні „Злісний Сидір“ І. Франко згадує, як то він з „дитинною упертістю напирався до кузні“, де працював батько, який любив свого первородного сина і дозволяв йому годинами пересиджувати в кузні, придивляючись праці.

Франко згадує в цьому „спомині своєї молодости“, як він співчував розпеченому залізу: „Я лякався за нього, скільки разів батько в кліщах всував який кусень до грані, — мені здавалося, що й воно мусить чути біль, — а коли знов батько виймав його з-під вугілля і швидко клав на ковадло — жарке, аж біле, сичуче, прискаюче вогнистими зиндрами, . . . то й тоді я лякався того заліза, мов розгніваного, мстивого противника, котрий за дізнану в огні зневагу готов в лютості зробити яку пакість татові або комунебудь в кузні“. (VI, 195).

Для нас цікаве тут те, що кількалітній „Іванцьо“ Франко „співчував розпеченому залізу“, яке має свою честь, і за „дізнану зневагу в огні“ готове мститися на батькові.

Іванцьо допитувався батька, „що там таке в міху“, але батько, як звичайно буває, коли запитують діти, давав виминливу відповідь: — ой ти... ти... ти! — відповідав усміхаючись — все бис тільки хтів знати! Там дика баба в міху!

Та „дика баба“ не була для малого Франка новиною, бо нею страшили його завжди, коли хотіли здержати від чогось. Ця „дика баба“ літом „стерегла гороху в полі“, до котрого Іванцьо був дуже ласий; вона сиділа в ямі під припічком, де Іванцьо, загнівавшись, любив залазити; вона пробувала на поду, де йому заказано вилазити по драбині. Майбутній поет признається, що він „не лякався і не дуже вірив тому, що казав тато“. Коли батько перед кузнею кував коня, його „малий Мирон“ „зліз зі свого сідала й поліз під міх, щоб подивитися, що в нього є зісподу“.

1.) Про це російське видавництво в Москві писав Франко: „Книгоиздательство „Польза“ — добрим російським звичаєм видання це виходить без повідомлення і якогонебудь відшкодування; мабуть, девіз московського товариства „Польза“ треба би докладніше висловити „Собственная польза“. (VI, 331).

Д-р С. Ворох

ВЕЛИКИЙ ІСПИТ

„Я буду таким Кардиналом, як Ви народом"

Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий

Лише кілька днів залишилось до 100-долярового бенкету, що його уряджує Громадський Комітет великої Метрополії Ню Йорк і Північного Ню Джерзі у репрезентативному готелі Гілтон 5 червня. Як відомо цей бенкет влаштовується на честь Блаженнішого Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа Сліпого, а ввесь прибуток із цього бенкету призначений на Український Католицький Університет в Римі.

Перший 100-доляровий бенкет в користь Українського Католицького Університету в Римі відбувся в червні 1965 року в Торонто, Канаді, з не абияким успіхом. Він приніс $30,000 прибутку. Торонтові можна ґратулювати за цей вклад в здійснення задуму Великого Архипастиря, — єденої на дійсно твердих основах збудованої святині української науки у вільному світі.

Шість місяців минуло після тієї Торонтської імпрези, а у нас в Америці нічого в тому напрямі не робилося. Отож, 22 грудня 1965 р., на одній із місячних конференцій Лікарського Товариства Метрополітального Відділу в дискусії на громадські теми постановлено запросити представників усіх професійних товариств і Комітету Об'єднаних Українських Організацій Ню Йорку на ініціятивні наради в справі 100-долярового бенкету на терені Ню Йорк - Нюарк.

15 січня 1966 р. в Українському Інституті Америки такі наради відбулися. Крім представників Т-ва Українських Лікарів, були присутні репрезентанти: Товариства Українських Інженерів, Т-ва Українських Правників, Т-ва Українських Журналістів, Т-ва Українських Купців і Підприємців, Т-ва Українських Професіоналістів і Комітету Об'єднаних Українських Організацій Ню Йорку. Наради закінчилися вибором Ініціятивного Комітету.

На 30 січня 1966 р. Ініціятивний Комітет двома оголошеннями в „Свободі" і листами до всіх організацій на терені Ню Йорку і його метрополії та північного Ню Джерзі скликав громадські наради для передискутування і евентуального вибору Ділового Комітету. І знову понад 70 представників різних організацій із щирим захопленням прийняли ідею 100-долярового бенкету, а в результаті нарад створено Діловий Комітет, що його очолив д-р Я. Восвідка.

До цього Комітету ввійшли представники близько 40 організацій — професійних, культурних, громадських, політичних та молодечих. Коротко кажучи цей Комітет охоплює майже все організоване українське суспільство великих метрополій Ню Йорк — Нюарк.

Тоді ж постановлено, що кожна організація, представники якої з огляду на сніговію не могли взяти участи в громадських нарадах, являтиметься автоматично членом широкого Ділового Комітету, коли закупить хоч би один 100-доляровий квиток і діятиме серед своїх членів, заохочуючи їх до участи в бенкеті. Постановлено теж, що на закуплений 100-доляровий квиток має право участи в бенкеті подружня пара, а організація, що вплатила 100 дол., буде репрезентована одним членом.

Рішено бенкет відбути в репрезентативному готелі, до якого можна було б запросити визначні особистості з американського церковного, політичного і наукового світу. Крім своєї преси, ухвалено запросити велику американську пресу, яка надала б розголосу про цю небуденну подію.

Діловий Комітет виготовив заклик до громадянства, проголосив у пресі кампанію закупу квитків на бенкет і розіслав інформації до всіх установ та організацій нашого терену.

Тепер слово має наша велика громада. Ще лише кілька днів, протягом яких можна дуже багато осягнути.

Український Католицький Університет в Римі — це не тільки наукова інституція, але й могутній оборонець української правди. Наукові видання, що появлятимуться з печаттю цього Університету, розгромлюватимуть всякі ворожі наклепи, перекручування, видумки, продуковані чорносотенними — неділимськими професорами, що з катедр західніх університетів викривлюють нашу історію, культуру та фальшиво інформують західній світ про змагання українського народу до самостійного життя. Український Католицький Університет, що друкуватиме праці наших учених, так католиків, як і православних, стане всеукраїнським форумом для всіх наших наукових сил, розсіяних по світі, що працюватимуть з метою допомоги знедоленому українському народові вирватися з пут Москви.

Якщо взяти під увагу тільки той момент, що цей Університет в Римі стане науковим оборонцем нашої величної минувшини, завзятим воїном в боротьбі за право на самостійне життя нашого народу нарівні з іншими вільними народами світу, то цього вже доволі, щоб дати йому всесторонню моральну й матеріяльну піддержку.

Коли взяти під увагу, що на бенкеті будуть присутні високі достойники американського релігійного, наукового і політичного світу, а також представники американської преси, то масова присутність нашої громади на цьому бенкеті є просто імперативом. Не можемо дозволити, щоб американська преса зле висловлювалася про нас. Ми будуємо Університет в Римі раз у своєму житті, і кожний повинен почувати гордість, що причинився своїм вкладом до цієї величної будови. Не змогла зробити цього мазепинська еміґрація після визвольних змагань, отже велика політична еміґрація наших часів мусить цього доконати.

На нас, на нашу дію, на нашу поставу, дивиться сьогодні світ. Від нас жде помочі український народ. Даймо ж йому цю поміч. Збудуймо святиню науки, що стоятиме на сторожі правди наших великих князів, Мазепи й Петлюри, що голоситиме правду, за що гинуло козацтво під Полтавою, за що гинули герої Крут і Базару, за що в нерівному бою клали свої голови новітні герої — воїни УПА.

У виданій в зв'язку з цим бенкетом пропам'ятній книзі будуть вміщені імена всіх жертводавців, отже не повинно в ній бракувати ні одної організації з терену великої метрополії Ню Йорк-Нюарк. Там мають бути занотовані імена всіх, кому дорога доля нашого народу, хто, згідно з оцінкою власного сумління, на це матеріяльно спроможний.

Ми віримо, що коли пам'ятник Шевченкові в Вашингтоні приневолив найлютішого нашого ворога на швидку руку ставити його пам'ятник у своїй столиці — Москві, то Український Університет у Римі примусить цього самого ворога бути обережнішим в русифікації університетів Києва, Харкова, Львова...

Отож від нас залежить, з яким успіхом наша метрополітальна громада здасть свій великий іспит. Від нас залежить, як високо ми піднімемо українське ім'я перед чужинцями, наскільки ми допоможемо науковому центрові, який сповнятиме ролю сторожа нашої мови, культури і історії.

Ідея створення Українського Католицького Університету в Римі — це ідея нашого духового Велетня Їх Блаженства Верховного Архиєпископа Йосифа. Нехай же серця його пастви так щиро віддаються йому, як щиро він віддає своє серце нам — своєму народові.

Фінікс, Арізона

ЛЮБІМ УКРАЇНУ, ЯК ШЕВЧЕНКО ЛЮБИВ

Свято, присвячене пам'яті Тараса Шевченка відзначено 13-го березня під гаслом „Любім Україну, як Т. Шевченко любив". Це гасло було змістом всієї святочної програми, влаштованої заходом комітету, який складався з представників українських організацій.

Гасло „Любім Україну як Т. Шевченко любив" мало на цілі збудити національні почування в нашого підростаючого покоління, яке родилось на чужині. На диво, дякуючи Богові, багато дітей любить і хоче любити нашу Україну. Така наша зміна походить в основному з тих родин, де батьки є добрим прикладом любови до України.

Цього року Святковий Комітет дав можність заступити дорослих майже у всіх точках програми. Надіємось, що на слідуючий рік молодь заступить старших повністю. Участь молоді абсолютно не знижує організаційних якостей влаштованого свята.

В гарно прибраній залі зібралась українська громада, щоб ушанувати пам'ять Т. Шевченка. Свято відкрив голова місцевого відділу УККА, він і голова Святочного комітету, — п. Володимир Коваль. Реферат прочитав студент Арізонського Університету — Богдан Поліщук. Реферат був на тему „Учімось любить Україну, як Тарас Шевченко любив." Присутні нагородили прелеґента рясними оплесками. В мистецькій частині молоді уділено найбільше місця. Студенти брати Оріян виконали по-мистецьки на піяно і клярнеті три точки з клясиків і українську народну пісню „Ой на горі". Студент Григорій Волошко по мистецьки виконав дві клясичні точки на акордеоні, Богдан Поліщук виконав на піяно дві українські народні пісні. Сензацією була п'ятилітня Надя Ситник, яка заграла на акордеоні дві пісні. Поміж виступами молоді виступали і старші. Пані Соляник продеклямувала під музичний акомпаніямент на піяно „Думи мої думи." П. Лисогір, як скрипаль, програв чотири українські народні пісні, п-ні С. Гавриленко продеклямувала „Розриту могилу". Пан В. Савицький прочитав „Думу на смерть Т. Г. Шевченка" Забіли.

На закінчення мистецької частини п. А. Вдовиченко продеклямував власний твір музично-інсценізоване слово „Любім Україну як Т. Шевченко любив". Рясні оплески кожному учасникові вище згаданих точок були нагородою за виконання. Свято закінчили співом українського гимну.

Це так відбулось загальне громадське свято Шевченка, але крім цього відбулось 20 березня свято при православній церкві з іншою програмою, а також Свято Шевченка місцевого Союзу Українок 29 березня.

А. Б.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Сан Франсіско, Каліф.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Відділ УККА Сан Франсіска і околиці гідно вшанував пам'ять Т. Шевченка, влаштувавши академію на його честь 20-го березня. Академія відбулася в залі церковно - народного дому, який міститься при Українській Православній Церкві на 345 7-ій вулиці.

Як „пролог" до академії передано мистецький запис на стерео-тейп рекордері „Слово Тараса" — виконання нашої знаменитої Капелі бандуристів ім. Т. Г. Шевченка. Чудова деклямація у супроводі бандур „Бють пороги", створила відповідний настрій на весь час академії.

Святочну промову по-українськи виголосив проф. Манітобського університету П. Кондра. По-англійськи реферат прочитав інж. Д. Марчишин.

Тепле привітання, наповнене розумінням нашої проблематики, від імени Міської Управи виголосив член ради супервайзерів Дж. Москоні.

Програма академії складалася з деклямацій найліпших творів Т. Шевченка. Серед виконавців, з найліпшої сторони, показав себе приятель українців м-р К. Буріл, який по-англійськи деклямував „Іван Підкова" та „Заповіт". Дуже добре виконана деклямація вірша „Мені тринадцятий" — дівчинка Л. Вермонт. Приємне враження створили деклямації пані Шавлач та панни М. Іськів. Музику до слів Шевченка майстерно виконав на акордеоні І. Казай. Академію закінчено виконанням „Заповіту" всіма присутніми з пані В. Шавлач при роялі. Присутніх було коло 200. У день академії над будинком майорів український національний прапор, який вивішено з наказу мейора міста Джана Шеллі. Це було зроблене як компензацію за прикре непорозуміння з прапором, яке сталося 22-го січня. Це все не пройшло без уваги місцевої преси і вже 21-го березня газети сповістили про свято Шевченка, згадавши про інцидент з прапором і поінформувавши про спосіб, яким той „інцидент" зліквідовано.

Микола Костарко

Трентон, Н. Дж.

ВІДВІДИНИ МИТРОПОЛИТА АМВРОЗІЯ

13-го березня трентонську українсько-католицьку парафію свщм. св. Йосафата відвідав Митрополит Кир Амврозій Сенишин та з нагоди Надзвичайного Ювилею проголошеного на закінчення Вселенського Собору, виголосив проповідь та уділив вірним Папського Благословення.

Візита Митрополита випала на закінчення Святої Місії, яку продовж тижня від 6-го по 13-го березня проводив у парафіяльній церкві свщм. св. Йосафата Впр. о. протоігумен Микола Когут, ЧСВВ. Читану Св. Літургію відправив о. Йосип Атаманюк. Митрополита Амврозія привітав парох о. декан Теодозій Атаманюк та місіонар о. М. Когут, ЧСВВ.

Останню проповідь-науку виголосив під час Богослуження о. М. Когут, ЧСВВ, підкреслюючи важливість Ватиканського Собору, його рішення та постанови про Українську Католицьку Церкву у вільному світі і в Батьківщині. Отець місіонер закликав вірних до відданности Верховному Архиєпископові УКЦеркви Їх Еміненції Кардиналові Блаженнішому Митрополитові Кир Йосифові, Митрополитові Кир Амврозієві та душпастирям Нашої Церкви. Після закінчення Св. Літургії і многоліствія, Митрополит виголосив проповідь подаючи пояснення до поодиноких точок і рішень Ватиканського Собору, примінюючи їх до релігійного і громадського життя серед нашої спільноти у вільному світі, зокрема в Америці. „Тільки справжній патріотизм опертий на релігійності, любові до Бога і Батьківщини — може бути будучий та приноситиме позитивні наслідки" — проповідував Митрополит. „Патріотизм, підсичуваний тільки словами та руйнуючою критикою, без підложжя релігійности — не може бути будуючим, навпаки, приносить тільки шкоду Церкві, самій Батьківщині чи ідеї, для якої цей патріотизм штучно створюється" — казав зворушеним голосом Владика. „Хто замикається на чотири спусти в своїй хаті, неначе в фортеці, думаючи, що цим способом він обережеться перед злодіями, а одночасно насолоджується без перебору телевізійними програмами, поганою пресою та деморалізуючою літературою, книжками, журналами і магазинами, або хто дає волю своєму язикові в обмові і безпричинній критиці ближнього — сам себе окрадає із найбільш вартісних прикмет питоменних кожній добрій, чесній і справедливій людині".

Молитвами і могутнім „Хресту Твоєму" закінчено церковні торжества. До Св. причастя приступило велике число вірних.

Від Церковного Сестрицтва вітала Владику голова п. Р. Мицик. Владика Амврозій був в товаристві о. В. Лостина.

(юко)

ЗА ЄДНІСТЬ І БОРОТЬБУ

(Закінчення зі стор. 2-ї)

мадянства, що іноді треба дивуватись, як це стало можливим.

Такого роду прояви єдности і тут і на Україні можуть продовжуватись і кріпшати, принаймні при двох передумовах.

Величезній більшості українців треба виразно об'єднатись на плятформі не еволюції чи „розважного" вичікування, а на плятформі боротьби, включно з революційною боротьбою — за самостійність.

Росіяни роблять усе для того, щоб ідею вічної злуки з Росією українці прийняли як річ і логічну і з матеріяльного погляду корисну та неминучу. Вони для цього мають величезні засоби, і — це одне з найважливіших завдань Комуністичної Партії України. (Порівняймо в цьому відношенні КПУ з КП Румунії чи Польщі). Засобами для цього є, з одного боку, пропаґанда, з другого — загроза тюрми, заслання чи фізичної ліквідації, а з „третього" — матеріяльні користі для „льояльних" українців.

До цього треба додати ілюзію непереможности Росії, що її створюється як один з найбільш переконливих арґументів. А для тих українців, що їх все ще гризе сумління, твориться ілюзію української держави. Для ліквідації цієї „держави" не треба ані війни, ані бльокади, ані навіть великого політичного натиску, — вистачить резолюції, схваленої Комуністичною Партією „незалежної" України.

В таких умовинах на Україні легко знайти виправдання для концепцій безчинности, еволюції, валенродизму (тобто вдавати, що ви є приятелем ворога, щоб в слушний час його знищити), страху перед фізичним знищенням і т. д. Але на такого роду позиціях об'єднання і недоцільне і неможливе.

Друга передумова єдности — це плятформа боротьби не за диктатуру однієї чи другої групи і усунення всієї опозиції, а за парляментарний устрій на Україні. Передумову цю можна сповнити не паперовими заявами, програмами і декляраціями, а практичними виявами. Такі вияви існували якийсь час після розламу в ОУН, хоч і в дуже малих розмірах. Нині їх куди більше.

Очевидно, було б дуже добре, якби перманентне об'єднання наступило в рямцях якоїсь формальної інституції чи організації. Та покищо нам треба задовольнятись об'єднанням довкруги поодиноких акцій. Провідні люди різних груп повинні частіше сходитися, щоб говорити не тільки про об'єднання, але й про координацію праці, про спільні виступи, зокрема про спільну політику на визвольному фронті.

Така ініціятива повинна виявлятися не тільки під натиском публічної опінії, але й з ініціятиви поодиноких, зокрема найсильніших, груп. Тільки тоді ми докажемо, що ми дійсно здібні творити передумови для національної єдности, тобто єдности всіх ідейних напрямків, що стоять на позиції визвольної боротьби і демократичного ладу у самостійній Україні.

ХРОНІКА ТРЕНТОНУ, Н. Дж.

Мґр Дарія Кузик — викладач музики в місцевій американській музичн ній консерваторії може похвалитися успіхами. Ще в листопаді м. р., коли була т. зв. „Дженовізька афера", професора ню-бронсвіцького університету Юджіна Дженовіза — вона мала відвагу на сторінках трентонського щоденника „Ди Івнінґ Таймс" в листах до Редакції опрокинути міркування проф. Дженевіза та нап'ятнувати його прокомуністичні тенденції. Виступ проф. Дарії Кузик подобався читачам цієї газети, як про це свідчать листи, які одержала авторка. Проф. Дарія Кузик, опрокидуючи шкідливу діяльність проф. Дженоніза, подавала знамениті факти з української історії та ролі України в протикомуністичній та протимосковській боротьбі. Проф. Дарія Кузик є секретарем місцевого Відділу Украї..ського Публіцистично - Наукового Інституту та активною громадською робітницею на терені нашого міста. Вона ініціює різні імпрези, які причиняються до пропаґанди доброго імени. українців. „Пан Коцький" — дитяча комічна опера Миколи Лисенка в чотирьох' діях, була поставлена Хором і Оркестрою УМІ з Філядельфії під керівництвом проф. Юрія Оранського і муз. кер. проф. Антоніни Лисенко — в Трентоні 21 листопада м. р. та пройшла з великим моральним успіхом.

Федеральна Кредит о в а К-ва „Самопоміч" відбула річні загальні збори 20 лютого ц. р. На зборах було приявних 28 осіб, які вислухали звітів з діяльности К-ви, ставили запити і внесення та вели дискусію про діяльність Кооперат и в и. Зборами проводив голова К-ви мґр Євген Ґец, а звіти з діяльности давали члени Дирекції, Контрольної Комісії та Кредитового і Едукаційного Комітетів.

На звітний день (31 грудня 1965 року) К-ва мала майна 53,226,оо дол. Устаткування власного приміщення виносило на той день: 1, 250,58 дол., депозитів було: 189,оо дол. наперед заплачених забезпечень: 168,2о дол., уділених позичок: 115,025,14 дол. Разом майна було на звітний день: 170,374,,65 дол. На рубрику „зобов'язання" зложились: ощадності членів: 156,546,24 дол., реґулярні резерви: 4,795,3о дол. Разом зобов'язань на суму 170,374.65 долярів. В діяльності Кооперативи позначуються ті самі недомагання, що їх виказують й інші наші кооперативи в ЗДА; а саме — більше ощадностей, чим позичок, наслідком чого і дивіденда для членів не є вища як 3, і ¾% і загальний оборот грішми не такий, як повинен бути. До успіхів трентонської кооперативи слід зачислити факт, що всі члени Дирекції і комітетів працюють безплатно, намагаються дати для справ К-ви якнайбільше вільного часу, знання та праці та, що як це зроблено вперше на цьогорічних загальних зборах — призначено на користь українськихкультурно - освітніх установ більші дотації.

Членами Дирекції К-ви крім голови м-ґра Є. Ґеца є: п. Ірина Бованко, мґр Богдан Ковшевич, Іван Галик, Петро Булат і Степан Шилкевич. Кредитового Комітету: Іван Самокішин, інж. Роман Гуляй і Микола Колодій. Контр. Комісії: мґр Микола Нагірняк, п. Дмитро Шапочка і Олекса Яремишин.

Пластунки трентонськ о ї пластової станиці (Жіночий Кіш)) двічі в місяці лютому запрезентували свою гарну і вдумчиву діяльність. Уперше це сталося 2-го лютого на діточій забаві — костюмівці, на якій з прегарною і поучною для дітей й доростаючої молоді проґрамою виступав діточий Хор УМІ з Філядельфії (диригент проф. Юрій Оранський, вокальний вишкіл — проф. Антоніна Лисенко). Пластунки відбули свої сходини, призначені пам'яті Лесі Українки, розказуючи про Лесю Українку та читаючи і драматизуючи її творчість. Обі імпрези мали свій стиль і подобались батькам і молоді. Кошовою трентонс ь к и х пластунок є пл. сен. Люба Крупа.

Український Музичн и й Інститут — школа в Трентоні, під кер. проф. Ярослава Лабки існує вже десять років. В біжучому шкільному році лекції дають: Ярослав Лабка (скрипка і теоретичні предмети) та Володимир Тритяк (скрипка, віоля, віольончеля і теоретичні предмети).

Андрій Шуль — студент Рутґерського університету в Нюарку, хоч живе в Джерзі Сити, своєю діяльністю, як один із редакторів студентського часопису „Ди Рутґерс Обсервер", домінує на всьому терені нашого стейту та столичного міста Трентон. Його відважні й талановиті статті в цьому часописі тішаться великим поводженням не лише серед студентської братії, але й колишніх студентів, сьогодні дорослих громадян.

Д-р Анна Бойцун — пл. виховниця, основниця Пластової Станиці, Відділу СУА і співробітниця різних громадських установ в Трентоні проживає з чоловіком Іваном Бойцуном в Черчі, біля Трентону, після успішних студій на Сиракюзькому університеті, осягнула ступінь доктора філософії на Українському Вільному Університеті у Мюнхені за працю про літературну творчість Уласа Самчука. Д-р А. Бойцун працює тепер в одній із філядельфійських шкіл.

Д-р Франко Богдан Корчмарик — член парохії Св. Свщм. Йосафата, член Управи Трентонського Відділу Українського Науков о г о Публіцистичного Інституту автор наукової праці „Духові впливи Києва на Московщину в добу Гетьманської України" — це також нещодавний докторант УВУ у Мюнхені і надійний український вчений із молодшої ґенерації.

Ростемо і багатіємо! До цілої низки українських підприємств і крамниць, що існували на терені нашого міста в останньому році прибула ще крамниця і висилкова фірма „Пакедж Експрес Ейдженси" під назвою „Базар", власниками якої є Ніна і Іван Самокішини. Крамниця приміщується при 1152 Дуц Евню (в найближчому сусідстві церкви св. свщм. Йосафата).

Відійшли у вічність: в останньому часі відійшли у вічність такі члени нашої громади: бл. п. Теодор Касіян — б. учасник визвольних змагань, інж. Йосип Перлович — б. співробітник „Маслосоюзу" у Львові, М. Головчак — б. вояк Українського Леґіону і підстаршина І. УД -УНА, заступник голови Крайової Управи Братства кол. Дивізійнидів, Анастазія Федорак, Олена Лисяк, Марія Вітик, Олександра Стадник та Володислава Ганасевич. Всі покійні були членами парохії св. свщм. Йосафата. Вічна Їм Пам'ять!

юко.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Мистці Мошинські з Денверу, Кольорадо, відвідали „Свободу"

Оксана Мошинська, ред. Іван Кедрин, Володимир і Юрій Мошинські.

Джерзі Сиclient. — В понеділок 23 травня ц. р. Володимир Мошинський, батько, його донька Оксана і син Юрій, постійні мешканці Денверу в Кольорадо, відвідали „Свободу". Панство Мошинські — батько і двоє дорослих дітей — всі є професійними мистцями, які саме тепер мають в ґалерії Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку виставку своїх образів, про що вже повідомляла „Свобода". Панство Мошинські інформували членів Редакції про умовини життя і праці в Денвері та познайомились з улаштуваннями Видавництва „Свободи": її редакцією, адміністрацією, книгарнею, друкарнею та експедицією.

Прибувши до Ню Йорку автом з Денверу, віддаленого за 2.000 миль, вони в першу чергу знайомляться з нюйоркськими музеями й ґалеріями.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Українська Амер. Жіноча Допом. Організація в Ню Йорку повідомляє, що як минулого так і цього року допоможе оплатити побут на відпочинковій літній оселі найбільше потребуючим дітям на оселях СУМ-а і Пласт-у, бо ті організації включилися в збіркову акцію „Діти Дітям". Зголошення до 15-го червня слати на адресу:
Mrs. Olha Tomashevsky
150-16 87th Rd.
Jamaica 32, N.Y.

Посмертні згадки

БУЧАЦЬКИЙ ПЕТРО, член 253 Відд. Т-ва ім. І. Франка УНС в Лудлов, Масс., помер 19 листопада 1965 р. проживши 67 років. Залишив в смутку сина і дочку.
Вічна Йому Пам'ять!
Е. Харко, пред.
В. Фіцик, секр.

АНДРУСИК МИХАЙЛО, член 253 Відд. Т-ва ім. І. Франка УНС в Лудлов, Масс., помер на 48-му році життя. Залишив в смутку батька і брата.
Вічна Йому Пам'ять!
Е. Харко, пред.
В. Фіцик, секр.

ПОПЛАВСЬКИЙ АНДРІЙ, член 253 Відд. Т-ва ім. І. Франка УНС в Людлов, Масс., помер проживши 84 роки. Залишив в смутку дружину Софію і 3 синів.
Вічна Йому Пам'ять!
Е. Харко, пред.
В. Фіцик, секр.

СТЕПАН ПІВТОРАК, довголітній член Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. УНС в Рочестер, Н. Й., помер 14-го травня 1966 р. Покійний походив з с. Кадубно, пов. Калуш, Зах. Україна. Прибув до ЗДА 1912 р., а до УНС вступив в 1925 р. Полишив у смутку дружину Марію, кревних і знайомих. Похорон відбувся 18 травня 1966 р. з церкви св. Йосафата на цвинтар Holy Sepulchre Cemetery.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Колданський, секр.

ЙОСИФ ОЛЕКСІК, член С-ва Покр. Пресв. Богородиці — 178 Відд. УНС в Манчестер, Н. Г., помер 12 травня 1966 р. по тяжкій недузі на 56 році життя. Покійний народ. 6 червня 1910 р. в с. Перелів, пов. Коломия, Україна. Покійний полишив дружину Анну, 2 синів Богдана і Мирона і внука на Україні. Похорон відбувся 16 травня 1966 р. при численній участи членів і приятелів з церкви Пресв. Діви Марії.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Кухар, предс.

ПЕТРО ТІТИК, довголітній і основник та б. голова 93-го Відд. ім. І. Франка УНСоюзу в Central Falls, R.I., помер 28 квітня 1966 р. по довгій і тяжкій недузі на 79-му році життя. Похорон відбувся 30 квітня 1966 р. Похоронений на українському цвинтарі св. Івана в Waly Falls, R.I. при численній участи рідних, знайомих та членів Відділу. Покійний родився в с. Жирова, пов. Бібрка, Україна.
Вічна Йому Пам'ять!
Б. Трембач, гол.
М. Іваницький, секр.

ТАРЗАН, Ч. 5628. Таємні ру ки!

І нагло сліпота поразила потворою. Вона запищала з болю і пустила свою здобич.

Він швидко опритомнів і розпачливо відпливав від непереможних щупальців!

Незабаром Тарзан виплив на відкрите озеро, але тільки на те, щоб бути міцно схоплений руками, які тягнули його під воду!